

Wnioski, sugestie dalszych działań – „Survival natury – sztuka przetrwania między przemysłem a człowiekiem”

Inwentaryzacja przyrody na terenie Wyspy Stogi uwzględniająca rośliny, ptaki, grzyby i owady dała bardzo ciekawe efekty. Okazuje się, że mimo wieloletniej silnej antropopresji przyroda broni się i, mimo wielu zachodzących zmian, cieszy w dalszym ciągu ogromną liczbą gatunków. W związku z tym, w oparciu o raporty przyrodników i wynikające z nich wnioski należy pokusić się o zadbanie o nią i stworzenie dogodnych warunków koegzystencji trzech, sprzecznych funkcji, które dominują na terenie Stogów – przyrody, mieszkalnictwa i turystyki oraz przemysłu.

W swoich opracowaniach przyrodnicy podają koordynaty dla miejsc występowania rodzajów/gatunków obserwowanych, z naciskiem na gatunki specjalnej troski.

Zdaniem autorów raportów nie jest wskazane publikowanie szczegółowych danych lokalizacyjnych w ogólnodostępnych mediach. Powinny być one wykorzystywane jedynie we wnioskach o utrzymanie i ochronę cennych biologicznie terenów. Dla potrzeb orientacji w miejscach występowania gatunków do raportów dołączono mapki .

W celu utrzymania stanu przyrody należy podjąć niezbędne działania.

Problemy:

1. Przesuszenie podmokłych terenów .
2. Brak rzeczywistej ochrony pasa wydm nadmorskich Wyspy Stogi
3. Brak rzeczywistej oceny zalegającego na dużej powierzchni terenu Sączków dawnego wysypiska odpadów i prób podjęcia działań w celu jego zneutralizowania
4. Liczba ośrodków wczasowych, całorocznych, dopuszczonych do funkcjonowania na Wyspie Stogi, zwłaszcza w rejonie pętli Stogi Plaża, w aspekcie pojemności środowiska oraz tereny zlikwidowanych ośrodków, jak po obiektach szkoleniowo-wypoczynkowych PKP, które od szeregu lat stanowią rozległy teren zalegania odpadów.
5. Większość rzadszych (tym samych cenniejszych) gatunków awifauny (między innymi dziuplaków, jak: dzięcioł czarny oraz muchołówki: mała, żałobna i szara oraz dużych gatunków ptaków – myszołów, jastrząb, kruk) związane jest z wydzieleniami, których wiek przekracza 100 lat. Należy zdecydowanie zapobiegać odlesieniu obszarów pokrytych tak starymi drzewostanami, a gospodarowanie nimi ograniczyć wyłącznie do cięć związanych z utrzymaniem bezpieczeństwa dla osób odwiedzających te obszary.
6. Najbardziej narażony na antropopresję jest obszar wydmowy, wydeptywany, traktowany jako „toaleta pod chmurką” z powodu braku sanitariatów w obrębie samej plaży (np. dewastowane stanowiska chronionego porostu islandzkiego (*Cetraria islandica*), pawężnic (*Pelti-gera spp.*) oraz wydmowych roślin zielnych).

Sposoby działania:

1. Władze Gdańska – wykonanie opracowania sozologicznego/kompleksowe opracowanie dla Wyspy Stogi strategii dalszego rozwoju: przemysłu, urbanizacji, turystyki i rekreacji, z poprawą stanu środowiska, zarówno w zakresie ograniczenia szkodliwego oddziaływania na ludzi, jak też na stan środowiska przyrodniczego.

2. Ochrona prawna w formie użytków ekologicznych - proponuje się dwa obszary: wydzielania 123a oraz 123b z drzewostanem zbudowanym z olchy czarnej oraz brzoź: omszonej i brodawkowatej oraz fragment tzw. sączków położonych na wschód od ul. Andruszkiewicza do oddziału 117 Lasów Komunalnych m. Gdańska. W związku z powyższym należałoby w najbliższym sezonie szczegółowo rozpoznać wartości przyrodnicze tych obszarów.
3. Ochrona prawna w formie pomników przyrody - proponuje się objęcie klona pospolitego oraz 3 sosen zwyczajnych, których obwody pni mierzone na wysokości 130 cm przekraczają wartości podane w załączniku do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 4 grudnia 2017 r. w sprawie kryteriów uznawania tworów przyrody żywej i nieożywionej za pomniki przyrody. Lokalizacja obiektów - klon pospolity (trzydniowy) 18,7224 54,3632, sosna zwyczajna 18,7505 54,3669, sosna zwyczajna (wielopniowa) 18,7546 54,3657, sosna zwyczajna (trzydniowa) 18,7649 54,3639. W najbliższym sezonie należałoby pobrać dokładne wymiary wskazanych obiektów oraz opisać ich stan i lokalizację
4. Poprawa stanu terenów cennych przyrodniczo, nadmiernie penetrowanych przez ludzi, poprzez świadome zagospodarowanie, m.in. poprzez wytyczenie dogodnych tras spacerowych, dla skanalizowania ruchu. Przykład takiego zagospodarowania widać wokół Pustego Stawu. Być może wskazane jest rozszerzenie takich działań.
5. Podjęcie starań, dla przeciwdziałania dalszemu przesuszaniu terenu, poszukanie rozwiązań systemowych i technicznych, dla zasilania w wodę przynajmniej wybranych fragmentów terenu.
6. Okresowe lub trwałe wygradzanie jednym ze sposobów ratowania terenów z wrażliwymi ekosystemami przed nadmierną penetracją.
7. Ochrona gniazdujących tu dwóch gatunków sieweczek: sieweczki obroźnej oraz sieweczki rzecznej. Badaniem tych gatunków zajmują się Grupa Badawcza Ptaków Wodnych Kuling oraz WWF Polska. Priorytetem powinna być bliska współpraca zarządców badanego obszaru z tymi organizacjami.
8. Opracowanie tablic informacyjno-edukacyjnych
9. Wydanie albumu przyrody Stogów (dwujęzycznego).
10. Akcje edukacyjne w sezonie letnim np. „Uratuj owada na plaży i przenieś go na skraj wydmy”. (te osobniki, które „wbrew swojej woli” są wywiewane znad lądu nad morze, potem rzucone na wodę i docierające z falą do brzegu – przemoczone i osłabione próbują wywędrować z plaży lub te które mają kłopot z wydostaniem się z zagłębień piasku na plaży spowodowanych przechodzeniem plażowiczów).
11. Akcje edukacyjne ratowania owadów (i nie tylko) uwięzionych w porzuconych butelkach, puszkach itp., w „kominach” po nielegalnym poszukiwaniu bursztynu
12. Promocja walorów owadów dzielnicy np. na dniach otwartych szkół, w przedszkolach
13. Nadawanie imienia określonego owada ogródkom zabaw, zewnętrznym siłowniom itp.